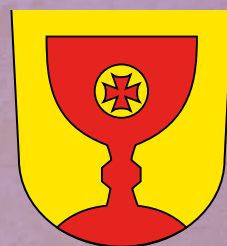

Eikä Jumalan lamppu ollut vielä sammunut 1. Sam 3:3

PYHÄKÖN LAMPPU

Helgedomens Lampa 4/2026

Kirkon
tuntomerkit

Taivaallinen
Ylösnousemus

Keitä ovat
uudet pastorit?

KIRKON VUOSISATA

SEBASTIAN GRÜNBAUM

JANNE KOSKELA

On sanottu, että 1900-luku oli kirkon vuosisata. Tällä on tarkoitettu sitä, että aikamme suureksi teologiseksi kysymykseksi on noussut kysymys siitä, mikä on oikea kristillinen kirkko. Tämän ajatuksen puolesta puhuu ainakin kolme asiaa.

Ensinnäkin ekumeeninen liike on haastanut lähes kaikki nykyajan teologit pohtimaan kirkko-opillisia kysymyksiä. Tässä voidaan mainita esimerkiksi saksalais-australialainen luterilainen teologi **Hermann Sasse** ja tässäkin lehdessä esiteltävä, Luther-säätiön perustajiin kuulunut **Simo Kiviranta**.

Toiseksi yhteiskunnan modernisatio, informaatiokulun nopeutuminen ja yleinen liikkuvuus ovat merkinneet sitä, etteivät vanhat instituutiot ja kirkot voi enää pysyä staattisesti paikoillaan, vaan joutuvat jatkuvasti etsimään paikkaansa. Eri kirkkokunnat roomalaiskattolisesta kirkosta vapaaseurakuntiin ja kaikkeen siltä väliltä joutuvat kysymään: keitä me olemme ja

mitä merkitsee se, että olemme kirkko? Miten asemoidumme muuttuvaan maailmaan ja kuinka kohtaamme eteemme tulevat kysymykset?

Kolmanneksi valtion ja kirkon asema on perusteellisesti muuttunut. Valtio ei enää samalla tavalla takaa tietyn kirkon asemaa tai kansalaisten jäsenyyttä siinä. Tilalle on tullut monikulttuurinen ja moniuskonnollinen asetelma, jossa korostetaan ihmisen yksilöllisyyttä ja vallinnanvapautta. Näistä muutoksista voi olla montaa mieltä, mutta epärealistista olisi kuvitella, että voisimme siirtää kelloa taaksepäin ja palata ”vanhoihin hyviin aikoihin”. Kirkon on elettävä siinä ajassa, johon Jumala on sen asettanut.

Mikä on Lähetyshiippakunnan vastaus kysymykseen siitä, missä oikea kirkko on ja miten sen tulee elää?

Vastauksen voi tiivistää monella tavalla, mutta nostan esiin kolme näkökulmaa. Ensinnäkin oikea Kristuksen kirkko voidaan löytää. **Luther** kirjoitti kristillisen kirkon seitsemästä tuntomerkestä: Jumalan sanasta, kasteesta, ehtoollisesta, ripistä, virasta, rukouksesta ja rististä. Näiden seitsemän tuntomerkin kautta Lähetyshiippakunta haluaa tulla tunnetuksi. Kuka tahansa voi tulla messuihimme ja koetella itse, ovatko nämä tunteet siellä nähtävissä ja kuultavissa.

Tässä lehdessä esitellään **Esko Murron** kirjoittama kirja samasta aiheesta, joka avaa syventäviä näkökulmia kirkon tuntomerkkeihin. Toiseksi näi-

den tuntomerkkien ympärille rakentuu seurakuntakoti. Tuntomerkit ovat välttämättömiä, kun halutaan selvittää, missä oikea Kristuksen kirkko on. Jumala tahtoo kuitenkin antaa meille enemmän. Hän tahtoo antaa meille hengellisen kodin, jossa voimme elää täyttä ihmiselämää kasteesta hautaan. Kirkko ei ole vain paikka, jossa käymme sunnuntaisin, vaan yhteisö, johon saamme kuulua ja jossa saamme elää kristittyinä koko elämämme ajan. Kolmanneksi Lähetyshiippakunta haluaa edistää lähetystyötä. Jokasunnuntainen messu on lähetystä: siinä Jumala käännäyttää meitä syntisiä jälleen luokseen ja lähettää meidät takaisin arjen kutsumuksiin. Lähetystyö ei ala vasta silloin, kun joku lähtee kaa- se. Se alkaa siitä, että Jumala lähettää meidät koteihimme, työpaikoillemme ja kaikkeen siihen elämään, johon hän on meidät kutsunut.

Tuntomerkkien ja lähetysten näkökulmaan kuuluu myös yhteyden etsiminen muiden kristittyjen kanssa. Emme halua emmekä voi jäädä kirkkona omaan poteroomme pohtimaan maailman pahuutta. Jumala on kutsunut meidät ulos. Siksi tahdomme keskustella muiden kirkollisten toimijoiden kanssa, niin kansankirkossa kuin sen ulkopuolella. Näissä keskusteluissa haluamme mahdollisuuksien mukaan myös tukea ja rohkaista kaikkia edistämään raamatullista ja luterilaista uskoa.

Kirkon vuosisadan kysymys ei siis ole vain se, missä kirkko on. Kysymys on myös siitä, millaisena kirkkona me elämme tässä ajassa. Kristuksen kirkko voidaan löytää. Se saa olla meille koti. Ja tästä kodista meidät myös lähetetään maailmaan.

KANSAINVÄLISET YHTEYDET VAHVISTUMASSA

PAULIINA PYLVÄNÄINEN

LUTHERAN MISSION - AUSTRALIA

Australian tunnustuksellinen luterilainen kirkko tunnusti yksimielisesti ja suurella ilolla kirkollisen yhteyden Lähetyshiippakunnan kanssa.

Lähetyshiippakunta on ollut sen perustamisesta lähtien aktiivisesti mukana kansainvälisessä luterilaisessa yhteistyössä. Yhteyksiä on solmittu monella eri tasolla. Kuluvan vuoden aikana yhteydet ovat vahvistumassa entisestään. Lisää sisarkirkkoja Tähän mennessä Lähetyshiippakunta on solminut kahdeksan kirkon kanssa kirkollisen yhteyden. Kotimaassa sisarkirkkomme on Seurakuntaliitto, Ruotsissa Missionsprovin- sen, Iso-Britanniassa Englannin evankelis- luterilainen kirkko ja Yhdysvalloissa Mis- souri-synodin luterilainen kirkko (LCMS). Kirkollinen yhteys on tunnustettu myös Ita- lian tunnustuksellisen luterilaisen kirkon, Kanadan luterilaisen kirkon (LCC), Norjan evankelisluterilaisen hiippakunnan sekä Sak- san itsenäisen evankelisluterilaisen kirkon (SELK) kanssa.

Marraskuussa Lähetyshiippakunnan hiip- pakuntakokous saa päätettäväkseen aina- kin kaksi kirkollisen yhteyden tunnustamis- ta: Ranskan evankelis-luterilainen kirkko tunnusti toukokuussa, että sillä on alttari-

ja saarnatuoliyhteys Lähetyshiippakunnan kanssa. Australian tunnustuksellinen luteri- lainen kirkko hyväksyi elokuussa pidetyssä synodaalikokouksessaan ehdotuksen solmia alttari- ja saarnatuoliyhteyden kirkkomme kanssa. Työn alla on myös kirkollisen yhte- yden solmiminen Istanbulin luterilaisen kir- kon kanssa.

LÄHETYSTYÖ YHDISTÄÄ

Lähetyshiippakunta on tehnyt jo pitkään kan- sainvälistä yhteistyötä Lutheran Heritage Foundationin (LHF) kanssa varsinkin julkai- sutoiminnassa. LHF on osallistunut Suomes- sakin julkaistujen Lähetyshiippakunnan kir- jojen, esimerkiksi oman Katekismuksemme, kustannuksiin.

Lähetyshiippakunta tekee yhteistyötä LHF:n ja edellä mainitun LCMS:n kanssa lähetys- ken kentällä erityisesti Afrikassa. Nimikkolä- hettimme Tuomo ja Leena Simojoki työsken- televät LHF:n palveluksessa siellä. Uusien nimikkolähettiemme, Kalle ja Elina Väätäi- sen, kanssa solmittiin puolestaan LCMS:n

kanssa Alliance missionary -sopimus. Tämä tarkoittaa, että he toimivat Lähetyshiippa- kunnan työntekijöinä Afrikassa yhdessä so- vitun työnkuvan mukaisesti, ja LCMS kattaa pääosan heidän palkkakustannuksistaan.

HENKILÖKOHTAISIA KONTAKTEJA

Kansainvälisiä yhteyksiä Lähetyshiippakun- nan piirissä on toki solmittu monin tavoin myös henkilökohtaisella tasolla. Monet pas- torimme ovat hakeneet teologista oppia ja täydennyskoulutusta sisarkirkkojen piiristä, ja jotkut mahdollisesti tulevat pastorimme opiskelevat parhaillaan ulkomaisissa oppilai- toksissa. Lisäksi sisarkirkoissamme teologi- aa opettavat Samuli Siikavirta, Fort Wayne ja Niklas Antonsson, Göteborg. Laaja-alai- sin näkökulma kansainväliin yhteyksiin on kuitenkin piispallamme Juhana Pohjolal- la, joka on toiminut vuodesta 2022 lähtien Kansainvälisen luterilaisen neuvoston (ILC) puheenjohtajana.

Sisällys 4/2026

- 2 Kirkon vuosisata
- 3 Kansainväliset yhteydet vahvistumassa
- 4 Kristillinen seurakunta: Paratiisi pienois- kotoissa
- 6 Autuas Simo ja matka kansankirkosta Luther-säätiöön
- 8 Taivaan temppelissä - Ilmestyskirjan kuvaus jumalanpalveluksesta
- 10 Kirkkokahveilla puhuttaa: Miten pastori kutsutaan?

- 11 ”Virret elämään”. Seurakunta soimaan -päivä Seinä- joella lokakuussa
- 12 Ny pastor i Vasa, intervju med Simon Jern
- 14 Ilpo Harjutsalon matka kohti pappisvirkaa
- 15 Jon Cederdalénin matka kohti pappisvirkaa
- 16 Miksi kirkollamme on tällainen nimi?
- 20 Hartaus

KRISTILLINEN SEURAKUNTA: PARATIISI PIENOISKOSSA

ESKO MURTO

JUHO PYLVÄNÄINEN, LCMS

Kun luterilaiselle pappiskandidaatille osoitetaan paikka, jossa hoitaa pastorin virkaa, tulee tämän paikan olla hänelle rakain, kaunein ja kallisarvoisin paikka maan päällä, josta hän ei luopuisi mistään hinnasta. Onpa se sitten suurkaupungissa tai kylässä, kukoistavan asutuksen keskellä tai autiomaassa — hänelle sen on oltava kuin paratiisi pienoiskoossa. Eivätkö autuaat enkelitkin laskeudu taivaasta suurella ilolla milloin hyvänsä Isä lähettää heidät palvelemaan heitä, jotka ovat pelastuksen perillisiä? Miksi sitten me, kurjat syntiset, olisimme haluttomia kiiruhtamaan heidän jäljessään mihin hyvänsä paikkaan, jossa saamme johdattaa meidän tavallamme syntisiä ihmisiä pelastukseen?

Jeesus Kristus sanoi Pietarille: “Kaitse minun lampaistani, ruoki minun karitsoitani.” Sitä työtä ei voi tehdä eikä jaksa tehdä ilman rakkautta. Pastorin tehtävä on rakastaa Kristuksen kirkkoa ja erityisesti sitä seurakuntaa, johon hänet on kutsuttu papiksi. Tämä “tehtävä” ei kuitenkaan ole keinotekoinen, väkinäinen tai ulkokohtainen suoritus, vaan oleellinen osa sitä, mitä tarkoittaa olla pappi.

Samanlainen kutsu rakastamiseen annetaan kaikille seurakunnan jäsenille. Jokainen kristitty on kasteen kautta otettu Kristuksen palvelukseen ja hänen sopii sanoa kuin vanhassa ritarin valassa: “rakastan sitä, mitä Herrani rakastaa, ja hylkään sen, minkä hän hylkää”. Jos seurakunta jäsenineen on Kristukselle rakas morsian, kuinka se voisi olla tai saisi olla meille vähempää?

Tottakai jos etsimään ryhdytään, kirkosta, sen jäsenistä ja sen pastoreista

löytyy helposti paljonkin aihetta moittimiseen - ei tarvitse edes väkisin keksiä. Tässä on kuitenkin hengellinen vaara. “Katkeruuden juuri” voi helposti kaivautua maahan ja “saastuttaa monet” (Hepr. 12:15). Saatanan luonne on olla “veljiemme syyttäjä” (Ilm. 12: 10) ja hän mielellään värvää uskovia kristittyjä avukseen veljien ja siskojen puutteiden kaiveluun. Joskus tähän hengelliseen ansaan voidaan mennä sisään

hyvien aikeiden ja alkuinnostuksen kautta. Dietrich Bonhoefferin varoitus on jäänyt mieleen: “Jumala vihaa haaveilijoita...” - ei siksi, että olisi väärin toivoa paljon kirkolta, vaan siksi, että haavekuissa ihminen voi luoda idealisoidun kuvan siitä, mitä kirkon tulisi olla - ja kun se paljastuu joksikin muuksi, tulee haaveissaan pettyneestä ihmisestä katkera arvostelija.

JUMALAN SANAN LÄPI KATSOTTUNA

Martti Lutherin yksi suuri oivallus kutsumuksen suhteen oli ajatus siitä, että Jumalan asettamia tehtäviä tulee pyrkiä tarkastelemaan ikään kuin “Jumalan sanan läpi” katsellen. Avioliitto, perhevelvollisuudet, työnteko – ja myös elämä seurakunnassa – ovat asioita, joita tulisi arvioida ja elää todeksi ennen muuta Jumalan sanan valossa.

Myös Lutherilta lainattuna: “Syn-tisiä ei rakasteta siksi, että he ovat

Esko Murron kirkon tuntomerkejä käsittelevä kirja "Kaupunki vuorella" julkaistiin elokuussa Kesäjuhlassa.

kauniita; he ovat kauniita siksi, että heitä rakastetaan.” Tämä pätee ennen muuta siihen, miten Jumala kirkkoon katselee, mutta tätä samaa voi ja tulee harjoitella ja harjoittaa myös kristittyjen keskinäisissä suhteissa. Voi kuulostaa toivottoman sentimentaaliselta, mutta sisällöllisesti rukous on oikea, raitis ja siunauksellinen: “Herra, anna minun nähdä nämä asiat niin kuin sinä ne näet!”

Kristittyinä ymmärrämme, että tällainen “sanan läpi katseleminen” ei johda meitä minkäänlaiseen valheellisuuteen tai teeskentelyyn. Jos kyse olisi vain ihmisten pakotetusta positiivisuusajattelusta, tämä vaara olisi todellinen. Mutta jos kyse on siitä, että asioita tarkkaillaan Jumalan sanan läpi, silloin on toisin. “Pyhitä meidät sanallasi, sinun sanasi on kokonansa totuus!” Hänen sanansa ei ole uskottelua tai elämästä vieraiden illuusoiden hellimistä. Se paljastaa ja jopa luo todellisuutta. Kun Jumala sanoo, silloin se on niin.

Sana myös hoitaa kuulijaansa. “Pyhä

Henki tekee haluttomista halullisia.” Jumalan sanan kehotusten ja kutsujen äärellä inhimillisesti aiheellisetkin pettymykset ja harmistukset voivat tulla lääkityiksi ja hoidetuiksi, voi syttyä uusi into ja halu rakentaa Kristuksen seurakuntaa.

MEITÄ KUTSUTAAN ANTAMAAN JA SAAMAAN

Me saamme vaatia kirkolta paljon. Kirkko on “totuuden pylväk ja perustus” (1. Tim. 3:15) ja meidän ei tule tyytyä liian vähään seurakuntamme suhteen. Tämä ei ole nyrpeää kitsemistä, vaan juuri kirkon luonteen tarkastelemista Jumalan sanan läpi. Saamme odottaa, että Jumalan sanaa todellakin julistetaan oikein ja usein; sakramentti jaetaan niin kuin tulee, seurakunta kantaa vastuuta jäsenistään.

Meidän tulee antaa kirkolle paljon. Tämä ei tarkoita vain rahaa, vaikka sekin sisältyy tähän. Luther toteasi katekismuksessa, että Jumala “to-teuttaa kaikki työnsä” seurakunnan kautta. Jos meidät on kutsuttu palvelemaan Jumalaa, johtaa tämä luontevasti ja suoraan meidät palvelemaan seurakuntaa.

Me saamme kirkossa toivoa paljon. Jumala antaa seurakunnalleen suuret lupaukset. Näitä ei rajat yhteen tiettyyn kirkkokuntaan, mutta myös meidän Lähetysshiippakuntamme-kin saa lukea ne itselleen annetuiksi. Olemme “pyhien kansalaisia ja Jumalan perhettä” (Ef. 2:19) jo tässä ajassa, ja Jumala on todellisesti meidän keskellämme.

KIRKKO RISTIN ALLA

Eräs kunnioittamani teologi ja pappi sanoi suunnilleen näin: “Sellainen teologia, joka ei kestä elämän rosoisuutta, ei ole minkään arvoista.” Siihen on hyvä yhtyä. Vanha jaottelu taistelevaan seurakuntaan tässä ajassa ja riemuitsevaan seura-

kuntaan iankaikkisuudessa on hyvä pitää mielessä. Korkean ja arvostavan kirkko-opin päämääränä ei ole uskotella, että riemuitseva seurakunta saataisiin kokea jo tässä ajassa. Kirkko on sub crucem, ‘ristin alla’. Pyhissä vaikuttaa vielä synty monin tavoin, ja se saa aikaan ikäviä tilanteita kirkossa. Monen mielikuvissa ajatus kirkosta “syntisten sairaalana”

Elävä kirkko saa elää toivossa. Itseläni kulkee mielessä englantilaiselta G.K. Chestertonilta mukaan tarttunut ajatus: “Kristikunta on käynyt läpi historiansa aikana lukuisia mullistuksia, ja joka kerran se on ‘kuollut’. Kristinusko on monta kertaa kuollut, ja noussut uudelleen elämään, koska sillä on Jumala, joka tuntee tien ulos haudasta.”

Martti Lutherin mukaan ”syntiset ovat kauniita, koska heitä rakastetaan”.

tuntuu romanttisen lempeältä (onhan se sitäkin), mutta unohtuu, millaista on elää, kun kanssapotilaat ovat kaikki syntisiä (ja minä myös!) Näissä asioissa “rakkaus iloitsee totuuden kanssa” ja rakkaus kirkkoa kohtaan ei sulje pois vaan melkein pä vaatii myös totuuden puhumiseen epäkohdistista, jos sellaisia ilmenee.

Kristusta seuraava kirkko on kuin virressä 61 laulettu: “Ken tahtoo käydä Herran askelissa, käy tietä vehnäsiemenen: kuin siemen hankin kuolee.” Näemme, kuinka suurten valtiokirkkojen tasolla todeksi tulee Herran sana: joka koettaa säilyttää elämänsä, kadottaa sen - mutta joka elämänsä minun tähteni kadottaa, on sen säilyttävä. Kirkon ei tule varta vasten tavoitella marginaaliin joutumista, mutta jos valittavana on yleiseen mielipiteeseen mukautuminen tai Jumalan sanan julistaminen lyhentämättä - oikea valinta on selvä.

Kun Jeesus Kristus lähetti seurakuntansa työhön, hän lupasi: “Minä olen teidän kanssanne kaikki päivät maailman loppuun asti.” Tuo ‘loppu’ ei merkitse vain kalenterin viimeistä lehteä, ajan loppumista - vaan sisältää päämäärän täyttymyksen merkityksen. Maailman historia ei ole sokean sattuman, saati Jumalan vihollisten hallitsemaa poukkoilua; se on Jumalan käsissä ja käsittämää historiaa, jossa meille usein salatut prosessit kulkevat kohti päätepistettä, tarinan suurta loppulukua, suunnitelman täyttymystä. Kirkko on tässä maailmassa tätä tarkoitusta varten - ja sinua kutsutaan tämän kirkon osaksi, elämään yhdessä toisten kristittyjen kanssa elämää, jolla on suunta ja tarkoitus. Nähdään kirkossa!

AUTUAS SIMO JA MATKA KANSANKIRKOSTA LUTHER-SÄÄTIÖÖN

JOEL KEROSUO

STUDIO IMG JA ANTTI KIVIRANTA

Monet tietävät, että Suomen Luther-säätiön perustajaisä on ollut Simo Kiviranta. Suomi on vielä täynnä teologeja, jotka tunnustavat kiitolisuudenvelkansa hänelle, mutta samalla uudemmalle sukupolvelle hän on yhä tuntemattomampi henkilö. Olisi tietenkin valtava määrä asioita, joita Kivirannan ajattelusta voisi nostaa esiin tai joita yhdessä lyhyessä jutussa kuvata. Todettakoon, että hän on tehnyt merkittävän työn analysoidessaan luterilaisen teologian ongelmallista kehitystä erilaisten filosofioiden paineessa ja etsiessään kirkon jatkuvuutta. Hänen työnsä vanhurskauttamisopin ja virkatelogian äärellä ovat myös merkittäviä. Mutta kun halutaan tutustua mieheen, joka on keskeisesti vaikuttanut Lähetyshiippakunnan syntyyn, on myös hyvä tutustua mieheen ”tekstien takana”.

LIIKUNTAKYVYTÖMYYS LÄHELLÄ

Kun Kiviranta syntyi Lavialla 1936, pulakausi oli juuri ohitettu, mutta pian sota löisi kaikkeen leimansa.

Suomen Luther-säätiön perustajaisä Simo Kiviranta oli arvostettu laajasti eri yhteisöissä.

Simon vanhemmat olivat työllistettyjä maaseudun askareissa. Hengellisessä maisemassa Kivirantojen kodissa vaikutti evankelinen liike ja paikallinen Pyhä-liike.

Kivirannan persoonaan liittyy vahvasti taistelu sairauden kanssa. Hän oli 9-vuotias, kun heräsi eräänä aamuna lähes halvaantuneena. Kyse oli lapsihalvauksesta, poliosta. Tästä alkoi pitkä sairaalakierre, joka oli eri tavoin läsnä hänen koko elämänsä ajan. Tämän jakson aikana hän oli vaarassa menettää liikuntakykynsä kokonaan, mutta riuska kunnanlääkäri luultavasti onnistui pelastamaan pojan liikuntakyvyn.

Kiviranta joutui käymään läpi monia kivuliaita hoitoja, mutta liikuntakyky säilyi. Hieman myöhemmin hän pääsi jatkohoitoon Helsinkiin Invalidisäätiön sairaalaan, joka oli täynnä sodassa vammautuneita.

KÄRSIMYKSEN YLIOPISTO

Sairaus muutti Simon elämän täysin. Samalla kun se vei pojan kotoa, se tutustutti hänet sodanaikaisen Suomen oloihin. Hän kohtasi sadoittain ammusten ja miinojen silpomia miehiä: jalattomia, kädettömiä, silmättömiä, ruudin mustaksi polttamia, kuka milläkin tavalla sodan haavoittamia.

Simo kuvasi kokemusta kärsimyksen yliopistona: - Taistelu elämästä ja elämän toivosta uudenlaisten ankarien rajoitusten

kanssa oli meidän yhteinen kysymyksemme. Karkeiden, makaabeiden ja usein kyynisten ja nihilististenkin puheiden, sankaritekojen, verilammikoiden, mudan, kuoleman ja raatojen raudalla tappamisen pitkät luennot ja murahtelut olivat yhteinen korkeakoulumme. Vaikka olen sittemmin opiskellut neljässä koti- ja ulkomaisessa yliopistossa, Invalidisäätiön sotavammaisten kanssa käyty kärsimysten yliopisto jäi lajissaan ainutlaatuiseksi.

Hoitojakson jälkeen Kiviranta pääsi takaisin kouluun, mutta kynnykseksi muodostui pitkä koulumatka, jota poliopotilaan ei ollut mahdollista kulkea. Siksi Lavian kirkonkylältä etsittiin Simolle koulukortteeri, jotta hän saattoi käydä kävellen koulussa.

Sairauden myötä elämä oli muuttunut, mutta hän oli myös tottunut lukemaan ikätovereitaan enemmän. Maatalon tehtävät olivat fyysisen kunnan vuoksi usein liian hankalia, ja viikot hän oli usein koulukortteerissaan, jossa jäi aikaa lukemiselle. Koulumenestys toi mahdollisuuksia, ja myöhemmin hänet pestattiin usein ehtonsa saaneiden oppilaiden opettajaksi.

KIITOLLISENA TEOLOGIKSI

Ylioppilaaksi valmistuttuaan Simo teki vakaan päätöksen hakea teologiseen tiedekuntaan – hän kuvasi päätöksen olleen kiitollisuudesta syntynyt. Kiviranta oli kulkenut vaikean tien, mutta monen vaikean leikkauksen ja hoitojakson jälkeen hän koki kiitollisuutta. Koetut kamppailut olivat olleet myös hengellisesti

puhuttelevia. Kiviranta teki elämäntyönsä teologina Helsingin yliopistossa eri tehtävissä. Hänen teologinen työskentelynsä nivoutuu sisällöllisesti varsin pitkälti niihin teologisiin ongelmiin, jotka toisen maailmansodan jälkeen ovat useimmissa kirkoissa olleet esillä. Keskeisenä on juuri kysymys Raamatusta ja traditiosta. Hänen ei voi sanoa paistatelleen kirkollisissa parrasvaloissa, eikä hän noussut akatemiassakaan johtaville paikoille.

Kivirannan nostaa kuitenkin mielenkiintoiseksi henkilöksi hänen nauttimansa laaja arvostus erilaisissa yhteisöissä. Tästä kertoo sekin, että Kotimaa-lehti nimesi Kivirannan 100 merkittävimmän itsenäisyyden ajan kirkollisen vaikuttajan joukkoon. Valtaosa tästä vaikutuksesta perustuu henkilökohtaiseen kontaktiin, koska kirjallista yhtenäistä perintöä on jäänyt niukalti. On sanottu, että Kivirannan hautajaiset 2004 oli viimeinen hetki, joka kokosi yhteen vielä Suomen ev.lut. kirkon toimijat, herätysliikkeiden edustajat ja yliopistoväen.

KIINNI PERUSTASSA

Vuosien saatossa Kivirannan suhtautuminen Suomen ev.lut. kirkon linjaan muuttui aina vain kriittisemmäksi. Hän katsoi, että se oli enemmän tai vähemmän hylännyt luterilaiset juurensa. Erityisesti tämä näkyi siinä, ettei luterilaista tunnustusta seurattu eikä sen vastaiseen opetukseen reagoitu. Kyse oli isosta teologian pohjavireestä, joka sitten ilmeni näkyvästi yksittäisissä kysymyksissä.

Kiviranta rakasti teologiaa ja halusi vahvistaa kirkkonsa elämää kaikin tavoin. Kuitenkin juuri tästä nousi jännite ja tarve toimia. Hän katsoi, että Suomen ev.lut. kirkko oli eksynyt perustaltaan. Hänelle kysymys oli jatkuvasti kirkosta ja sen kautta pelastuksesta. Koska ihminen oli niin pieni ja heikko, hänellä täytyi-

si olla pääsy kirkon Herran lahjojen luo. Siksi olisi pidettävä kiinni perustasta.

JATKUVUUS RATKAISUNA HAASTEISIIN

Simolle tärkeä oli myös aina tietty ajattomuuden näköala. Kirkossa jouduttaisiin toki aina tekemään ratkaisuja ajassa, mutta niitä tehdessään sen täytyisi ottaa huomioon aina su-

Kivirannan elämää väritti taistelu sairauden kanssa, mutta myös rakkaus teologiaan.

kupolvet ennen meitä ja mahdolliset sukupolvet meidän jälkeemme. Asioita tulisi katsoa ikään kuin kauempaa. Paikalliskirkossa on säilytettävä jatkuvuus erilaisissa haasteissa ja oltava ”sukupolvien peilin” edessä. Muuten paikalliskirkko olisi vaarassa kadottaa yhteytensä alusta saakka kulkeneeseen apostoliseen kirkkoon.

Kivirannan mukaan myös historian esimerkkien valossa Suomen ev.lut. kirkon on ymmärrettävä olla varovainen. Historiaa tarkastellessa huo-

mataan, miten siitä on löytynyt intoa monenlaiseen poliittiseen teologiaan. Ensin soitettiin keisarin kelloa, sitten vannottiin uskoa yhteen Jumalaan ja yhteen suureen Suomeen. Pian sen jälkeen julistettiin ”toivon teologiaa” ja Jumalan tulemistä maailmaan sosialistisessa vallankumouksessa. 1990-luvulla kirkossa ajaututtiin ekologian ja vapautuksen teologian saattueeseen. Kirkon täytyisi siksi ohi oman aikansa poliittisten muotiajutusten keskittyä omaan luterilaiseen perustaansa.

ALKUSYSÄYS JUMALANPALVELUSYHTEISÖILLE

Kiviranta päätyi ajattelemaan, että perustasta kiinni pitämiseksi kirkon olisi alettava rakentaa jumalanpalvelusyhteisöjä. Näin tapahtuikin ensin Suomen Luther-säätiön kautta, josta aikanaan kasvoi Lähetyshiippakunta.

Kiviranta lähestyi kirkon tilannetta ennen kaikkea sanan, sakramenttien ja jumalanpalveluksen näkökulmasta. Hänen näkynsä oli osallistua luterilaisen kirkon jälleenrakennustyöhön. Vaikka tie saattoi olla vaikea, tavoitteena oli, että Suomessa säilyisi Jumalan sanan perustalle rakentuvaa jumalanpalvelus- ja seurakuntaelämää.

Kivirannan elämästä voi lukea Suomen Luther-säätiön vuonna 2009 julkaisemasta Katkelmia-kirjasta. Lukuisia hänen puheitaan löytyy myös Lähetyshiippakunnan sivuilta (www.lhpk.fi/saarnat). Yksittäisiä tekstejä on julkaistu myös esimerkiksi luterilainen.net-sivuilla. Toivon myös saavan oman tutkimustyöni aikanaan kiinnostuneiden iloksi. Aikataulua en uskalla lupaila, mutta jonkin verran on vielä ”kärsimyksen yliopistoa” jäljellä. Se kuitenkin menneiden sukupolvien taistot huomioiden tuntuu varsin kohtuulliselta.

TAIVAAN TEMPPELISSÄ - ILMESTYSKIRJAN KUVAUS JUMALANPALVELUKSESTA

✍️ PETRI HILTUNEN

📷 MIKA KOIVISTO JA SUOMEN LUTHER-SÄÄTTÖ

Missä ovat meidän jumalanpalveluksemme juuret? Ovatko ne kansankirkossa tai roomalaiskatoisissa kirkossa tai peräti varhaiskirkossa? Voisiko juuria löytyä juutalaisesta synagogajumalanpalveluksesta tai Jerusalemin temppelistä? Ei, vaan vielä kauempaa: taivaan temppelistä!

Jumalahan sanoi Moosekselle: ”Tehtäköön minulle pyhäkkö, niin minä asun teidän keskellänne. Tehkää telttamaja ja kaikki sen varusteet tarkoin sen mallin mukaan, jonka minä sinulle näytän” (2. Moos. 25:8–9). Jumala näytti Moosekselle taivaan temppelin ja käski rakentaa pyhäkön sen mukaiseksi. Millainen oli tämä taivaan temppeli ja mitä voisimme siitä oppia?

Ilmestyskirjassa kerrotaan, miten Kristus nosti Johanneksen taivaaseen näkemään, millainen sen temppeli on. Meillä on näin ollen Raamatussa silminnäkijä-

kuvaus taivaan temppelistä. Mitä Johannes siellä näki?

ELÄMÄN VEDEN VIRTAA KUMPUAA VALTAISTUIMELTA

Kaikkein tärkein oli valtaistuin, jolla istui joku, josta Johannes sai nähdä vain hohteen. Valtaistuimen keskellä oli myös Karitsa, Kristus. Se onkin ”Jumalan ja Karitsan valtaistuin”. Siitä kumpuaa elämän veden virta, joka antaa kaikelle kohtaamalleen elämän (Ilm. 22:1). Virran keskellä kasvaa elämänpuu, ristinpuu, jonka lehdistä pelastuvat saavat ikuisen terveyden.

Tätä taivaallista valtaistuinta vastasi Jerusalemin temppelin kaikkeinpyhin ja varsinkin sen liitonarkki. Se oli Jumalan asuinpaikka. Samalla se oli myös armoistuin, jonne Kristus on tuonut verensä lopullisena uhrina ihmisten syntien puolesta.

Meidän kirkoissamme tätä valtaistuinta ja liitonarkkia vastaa alttari. Se on Jumalan asuinpaikka, koska Kristuksen ruumis ja veri ovat siellä. Hänet ”Jumala on asettanut armoistuimeksi uskon kautta Hänen vereensä” (Room. 3:25). Kun me tulemme kirkkoon, tulemme paikkaan, jossa Jumalan varmasti on kansansa keskellä Sanassa ja ehtoollisessa.

RUKOUKSET KOOTAAN ALTITARILLE

Johannes sai nähdä taivaan temppelissä valtaistuimen lisäksi erikseen myös alttarin. Se ei kuitenkaan ollut uhrialttari, jolla olisi uhrattu eläimiä, niin kuin Jerusalemin temppelissä. Kertakaikkinen uhri on jo annettu Golgatan ristillä, joten uhrialttaria ei taivaassa enää tarvita. Taivaan kultainen alttari on sen sijaan paikka, jonne kootaan pyhien rukoukset kultaiseen maljaan. Ne ovat meidän

uhrimme Jumalalle: ”Uhratkaamme siis Hänen (Kristuksen) kautta Jumalalle joka aika kiitosuhria, se on: niiden huulten hedelmää, jotka Hänen nimeänsä ylistävät” (Hepr. 13:15).

Taivaan alttarille kootaan pyhien kaikki rukoukset, pyynnöt, ylistykset ja avunhuudot kuin uhrisavuna (Ilm. 5:8). Jumala kuulee nuo rukoukset, kun niihin liitetään ”suitsutusuhri” (Ilm. 8:3) eli Kristuksen Golgatalla antama uhri, Hänen maahan vuotanut verensä. Kristuksen ansiosta ja Hänen kautta Jumala kuulee meidän rukouksemme ja vastaa niihin.

Taivaan alttarin suitsutusastiassa palaa tuli, joka aikanaan heitetään langenneen ihmiskunnan ylle (Ilm. 8:5). Se on Jumalan tuomion tuli niille, jotka ”eivät kääntyneet, eivät antaneet kunniaa Jumalalle” (Ilm. 16:8–9). Taivaan alttari on näin ollen rukouksen ja tuomion paikka.

On aivan huikea ajatus, että meidän seurakuntamme rukoukset kohoavat taivaaseen saakka ja ne kootaan sinne taivaan alttarin astiaan. Näin Jumala varmasti muistaa ne rukoukset ja antaa aikanaan vastauksen ja oikeudenmukaiset tuomionsa (Ilm. 6:9–11).

SEITSENHAARAINEN KYNTTILÄNJALKA

Johannes näki taivaan temppelissä myös seitsemän soihtua, jotka olivat Jumalan seitsemän henkeä (Ilm. 1:4; 4:5). Niitä vastaa Jerusalemin temppelin seitzenhaarainen kynttilänjalka (menora). Seitsemän on jumalallinen luku, joten nuo soihtut kuvaavat Jumalan täyteyttä. Hän on täynnä valoa, kirkkautta ja lämpöä. Jumalan Pyhän Hengen valo kirkastaa meille Kristuksen (Joh. 16:4). Taivaan temppeli on täynnä tätä Jumalan Hengen valoa eikä siksi tarvitse valokseen lamppea eikä aurinkoa (Ilm. 22:5).

Samoin ei seurakunta täällä maan päälläkään elä tavallisen, katoavan valon varassa. Sitä valaisee koko ajan Jumalan Pyhä Henki, jonka lampunjalkana on juuri kristillisen seurakunta. Jos seurakunta ei pysy Jumalan sanassa eikä tee parannusta synneistään, Jumala voi kuitenkin ”työntää lampunjalan paikaltaan” (Ilm. 3:5). Silloin seurakunta ei enää saa olla Pyhän Hengen työvälineenä, vaan jää inhimillisen järjensä tai tunteittensa varaan. Tämä on karmea tila!

NÄKYLEIPÄPÖYTÄ LEIPÄÄ JA VIINIÄ VARTEN

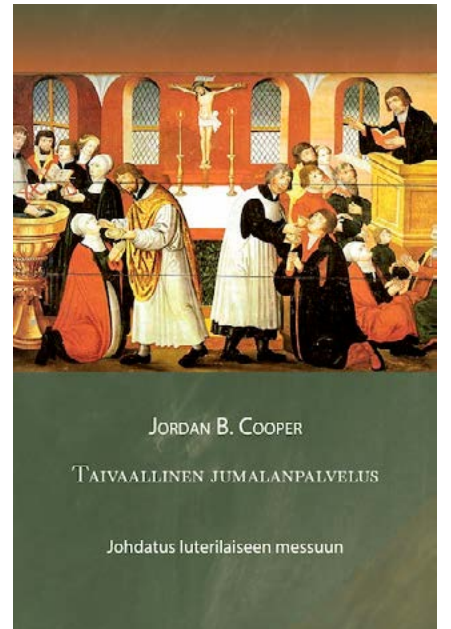
Ilmestysmajassa ja Jerusalemin temppelissä oli kultainen näkyleipäpöytä, jolle asetettiin sapattina kaksitoista tuoretta leipää sekä kulhot, kupit ja maljat juomauhreja varten (2. Moos. 25:29). Papit saivat syödä vanhaksi menneet leivät ja juoda viiniä pöydälle asetetuista kupeista. Leipien päälle asetettiin suitsukkeita, joita poltettiin Herralle omistettuna uhrina. Samalla tavoinhan taivaan alttarille asetettiin suitsutusuhri esikuvana Kristuksen uhrista, jotta Jumala kuulis kansansa rukoukset.

Näkyleipäpöytää vastaa meidän ehtoollispöytäamme. Nyt siitä saavat syödä Jumalan pappiskansan kaikki jäsenet eli kaikki uskovat kastetut. He syövät leipää ja viiniä, joka on heille Kristuksen uhrattu ruumis ja veri. Näin saa vanhan liiton ateria täyttymyksensä uudessa liitossa.

Johannes ei kuitenkaan nähnyt taivaan temppelissä näkyleipäpöytää. Miksi ei? Koska sitä ei siellä enää tarvita. Teurastettu Karitsa on siellä itse elävänä kansansa keskellä (Ilm. 5:6). Me saamme katsella Häntä kasvoista kasvoihin. Hän on elämän leipä ja elämän puu, josta me saamme syödä (Ilm. 22:2, 14, 19).

JUMALAN TYYNNYTTÄMÄ MERI

Sen sijaan Johannes sai taivaan temppelissä, Jumalan valtaistuimen edessä nähdä ”lasisen meren, kristallin näköisen” (Ilm. 4:5). Meidän mielikuvamme ääretömästä merestä johtaa helposti meidän ajatuksemme aivan väärille raiteille. Jerusalemin temppelin edustalla oli myös ”meri”, mutta se tarkoitti suurta vesiasiaa, joka oli halkaisijaltaan noin viisi metriä ja korkeudeltaan 2.5 metriä. Suuruudestaan huolimatta se ei suinkaan ollut mikään meri vaan valtava astia, jonka vedellä papit puhdistautuivat. ”Meri” oli Jerusalemin temppelissä vertauskuva valtamerestä, joka on vaarallinen ja pelottava. Tämä ”meri” oli kuitenkin Jumalan tyyntäytämä meri, jonka kaaosmahdit on kukistettu. Se oli muistuma Punaisestamerestä, jonka kautta kansa pelastui, mutta faarao sotajoukkoineen tuhoutui (1. Kor. 10:1–2). Pelottavasta merestä oli tullut merkki Jumalan pelastustyöstä.

Aiheesta lisää tuoreessa kirjassa Taivaallinen jumalanpalvelus. Löydät sen osoitteesta kauppa.lhp.fi tai seurakunnan kirjamyynnistä.

”Meri” oli samalla puhdistava meri, jonka veden täytyi pestä pappi, ennen kuin hän astui sisään Jumalan temppeliin. Siksi ”meri” oli sijoitettu temppelin ulko-oven eteen.

Suomessakin kasteallas sijoitettiin vanhastaan kirkon ulko-ovelle, jossa lapsi kastettiin. Sen kautta hän pääsi sisälle temppeliin, Jumalan perheen jäseneksi. Tuhovoimat karkotettiin hänen elämästään ja hänet pestiin puhtaaksi Kristuksen kylkihaavan vedellä. Näin hänestä tuli uuden liiton pappi, joka saattoi palvella Jumalan pyhäkössä.

Perillä kristallimeren rannalla Toisessa näyssään Johannes näki ”kristallisen meren, joka välkehti tulta. Tuon kristallimeren rannalla seisoivat Pedosta voiton saaneet ... He lauloivat Mooseksen, Jumalan palvelijan, ja Karitsan laulua” (Ilm. 15:2–3). Tämä viittaa jälleen Punaisenmeren ylitykseen Mooseksen johdolla, mutta samalla myös Kristuksen voittoon tuhovoimista ristillä. Tästä näyssä ei olla oikean valtameren rannalla vaan sen saman taivaan temppelin ”meren” luona, joka on Jumalan valtaistuimen edessä (Ilm. 4:5). Pitkän ja raskaan erämaavaelluksen jälkeen pyhät ovat vihdoinkin perillä, Jumalan valtaistuimen luona. Kasteen vesi pesi ja kantoi heidät. Kristuksen ruumis ja veri olivat matkaeväänä. Pyhä Henki johti ja valaisi heidän matkaansa. Rukoukset kuultiin taivaassa ja Jumala poisti viimeisetkin esteet heidän tieltään. He ovat perillä taivaan temppelissä.

Meidän jumalanpalveluksemme juuret ovat Ilmestyskirjassa kuvatussa taivaan temppelissä.

KIRKKOKAHVEILLA PUHUTTA- MITEN PASTORI KUTSUTAAN?

TOIMITUS

JANNE KOSKELA

”Ensimmäistä kertaa elämässäni minulla on oma pastori.” Tämä on ollut monen iloinen kokemus Lähetyshiippakunnan seurakunnissa. Työn alkuvaiheista saakka on ollut näkyä rakentaa yhteisöllisiä luterilaisia seurakuntia, joissa jokaisella olisi oma pastori. Yksi syy seurakunnan järjestäytymiselle ja myös jäsenyydelle on ollut se, että saa olla kutsumassa omaa paimenta. Ja paimen puolestaan tietää ja tuntee nimeltä lampaansa, joista hän on Ylipaimenille Jeesukselle vastuussa. Miten paimenen kutsuminen menee Lähetyshiippakunnassa? Päätääkö seurakunta yksin asian, vai onko se vain piispan työpöydällä ja rukouslistalla? Kysyimme dekaanilta, miten kutsuprosessi Lähetyshiippakunnassa toimii.

PIISPA TUTKII JA
EHDOTTA

Raamattu antaa vähän ohjeita siihen, miten paimenten kutsumisessa tulisi toimia. Löydämme sekä yli-seurakunnallisen paimenviran tehtävän uusien paimenien asettamisessa (Tiit.1:5) että seurakuntalaisten roolin kutsumisessa (Ap.t.6:3). *Laurentius Petri* - kirkkojärjestys (v. 1571, Ruotsi) sanoo, että kun seurakunta tarvitsee pastoria, piispa tutkii ja antaa heille ehdokkaan. Jos seurakunta ei kelpuuta piispan hyväksymää ehdokasta, piispa lähettää paremman. Ehkä tässä voisi olla kiteytettyä myös Lähetyshiippakunnan malli.

Seurakunnan tarpeen lisäksi mukana on kokonaiskirkollinen näkökulma. Piispa ja hänen apunaan kaitsentatyössä ja työnantajan edustajana hiippakuntadekaani tuntevat papiston ja opiskelijat sekä kartoittavat jatkuvasti seurakuntien tarpeita. Tätä vuoropu-

helua käydään myös eri alueiden rovastien kanssa. Mikä seurakunta ehkä tarvitsisi pastoria? Mikä olisi kirkolle parhaaksi? Miten kirkon kirštu kestää, jos tulee uusia palkkauksia? Prosessi koskee siten yksittäistä seurakuntaa, mutta myös koko kirkkoa ja pappiskollegiota. Tämä on asia, joka eniten vie aikaa piispan ja dekaanin neuvonpidoissa. Mitä tarvitaan nyt ja mitä pitäisi osata ajatella muutaman vuoden päähän?

Kun seurakunta tarvitsee pastoria, piispa tutkii ja antaa heille ehdokkaan.

Kun ilmenee tarve pastorille, piispa ja dekaani kartoittavat henkilöitä, jotka voisivat olla käytettävissä ja miettivät, miten kokonaisuus parhaiten palvelisi kirkkoa. Tässä suhteessa Lähetyshiippakunta edustaa pohjoismaista traditiota, jossa on vahva kokonaiskirkollinen puoli ja piispan rooli asiasa. Prosessista huolehtiminen ja strategiset ratkaisut ovat piispan ja dekaanin keskeisiä tehtäviä.

YHTEISTYÖSSÄ SEURAKUNNAN KANS- SA

Samalla on tärkeää nähdä, että vaikka piispa ja dekaani valmistelevat asiaa, prosessi on yhteinen seurakunnan kanssa. Seurakunnan jäsenkokouksessa tehty kutsupäätös täytyy aina tulla. Se on oleellinen hengellinen tehtävä niin seurakunnan kuin papin kannalta. Ketään ei voida lähettää vastoin seurakunnan tahtoa. Papilla on edellytykset viranhoitoon vain, jos seurakunta rukoillen on esittänyt kutsun.

Hiippakuntajärjestyksessä todetaan, että ”ennen papin kutsu- mista piispa keskustele seurakuntaneuvoston tai sen nimeämien edustajien kanssa seurakunnan ja kirkon tarpeista ja toiveista”. Sen jälkeen piispa esittää seurakunnalle yhtä tai useampaa sopivaksi katsomaansa ehdokasta.

Hiippakuntajärjestys siis mahdollistaa myös sen, että piispa esittää useampia henkilöitä ja seurakunnassa järjestetään vaalit. Kuitenkin lähtökohtainen ajatus on, että viran puolesta piispa tekee seurakunnalle esityksen, jonka hän katsoo olevan seurakunnalle ja kirkolle paras mahdollinen. Siksi tilanteessa, jossa

seurakunta hylkäisi piispan esityksen, on jo monta asiaa mennyt pieleen. Asioita yritetäänkin valmistella jatkuvassa vuoropuhelussa seurakuntien toiveita kuunnellen.

Ylipaimen itse kutsuu ja asettaa laumallensa paimenet Pyhä Henkensä kautta kirkossa, kirkon kautta ja kirkkoa varten. Siksi se on ennen muuta rukouksen asia. ”Rukoilkaa siis elon Herraa, että hän lähettäisi työmiehiä elonkorjuuseensa.” (Mt 9:38)

”VIRRET ELÄMÄÄN” SEURAKUNTA SOIMAAN -PÄIVÄ SEINÄJOELLA LOKAKUUSSA

JUSSI-PEKKA RAUHA

YUE YIJIA OWEN

Virsilaulu ja musiikki rikastuttivat jumalanpalveluselämää upeasti myös Kesäjuhlan pappisvihkimysmessussa.

Seurakunta soimaan -tapahtumat saivat alkunsa Loimaalla viikonlopun mittaisena leirinä syyskuussa 2023. Sitten tapahtumia on järjestetty vuorovuosin teemapäivänä ja viikonloppuleirinä. Tämänkertaista Seurakunta soimaan -päivää vietetään Seinäjoella lauantaina 24.10.2026. Päivän teemaksi on valittu ”Virret elämään”. Päivän järjestelyistä vastaavat Lähetyshiippakunnan musiikkitoimikunta ja Luukkaan seurakunnan musiikkitiimi.

KATSE VIRSIEN TAUSTASSA
JA TULEVAISUUDESSA

Tilaisuuteen kutsutaan kanttoreita, musiikkivastaavia ja kaikkia seurakuntien musiikkityöstä kiinnostuneita. Päivän aikana syvennytään yhtäältä messumusiikin ja muun seurakuntaa palvelevan musiikin raamatulliseen taustaan ja traditioon, toisaalta pohditaan virsilaulun nykyisyyttä ja tu-

levaisuudennäkymiä. Työpajaosuu-
dessa tutkitaan, mitä Luterilaisten virsien musiikillisista taustoista voi avautua. Siellä myös selvitetään, miten seurakunnan virsikulttuuria ja musiikkielämää voidaan rikastuttaa jumalanpalvelusten ohella. Yhteisten kokemusten jakaminen kehystää koko päivän ohjelmaa.

YHTEINEN LAUANTAIPÄIVÄ

Seurakunta soimaan -päivä alkaa Seinäjoen lyseolla (Kirkkokatu 7) klo 11.00 ja päättyy Luukkaan seurakunnan kirkossa (Kauppaneliö 13) noin klo 18. Aikataulu on laadittu siten, että se suosisi myös mahdollisimman monesta ilmiansuunnasta junalla paikalle saapuvia. Lyseon ja kirkon välinen matka hoidetaan kimppakyydein. Tilaisuuteen ei ole osallistumismaksua, mutta iltapäivän ruokailu hoidetaan omakustanteisesti. Ruokailu- ja materiaalivarautumisen

vuoksi ennakoilmoittautuminen on kuitenkin tarpeen.

TERVETULOA MUKAAN!

Ilmoittaudu Seurakunta soimaan -päivään qr-koodista avautuvan linkin kautta **maanantaihin 12.10.2026** mennessä. Mikäli haluat jäädä Seinäjoelle sunnuntaihin asti osallistuaksesi Luukkaan seurakunnan messuun klo 11 ja tarvitset majoitusta, voit kysyä majoitusmahdollisuuksista järjestelytoimikunnalta (jussi-pekka.rauha@finnet.fi, 040 7171 626).

Tervetuloa Seinäjoelle!

NY PASTOR I VASA

INTERVJU MED SIMON JERN

OTTO GRANLUND

JANNE KOSKELA OCH JUUSO SILTANEN

Det är inte många som har fått äran att tjäna som pastor för Missionsstiftets båda (svenska S:t Immanuels lutherska församling och finska Mikaelin luterilainen seurakunta) församlingar i Vasa. Simon Jern är en av dem. Han blev prästvigd i samband med sommarfesten i Loimaa den 2 augusti 2026. Vem är han, och hur kom det sig att han blev präst i Vasa?

KALLAD ATT TJÄNA I HEMRAKTERNA

Simon har nyligen fyllt trettio år och bor i Korsholm, strax invid Vasa. Till familjen hör hans hustru Iréne och pojkarna Arthur och Adrian. Och katten Mosse, icke att förglömma! Familjen bor i Simons hemtrakter, han är nämligen född och uppvuxen främst i Vasa.

Förutom Österbotten har Simon också ett speciellt band till Kenya.

– Kenya har alltid funnits med i bilden. Mera via familjen än av egen upplevelse, konstaterar Simon.

Simon berättar att hans familj

har varit utsänd som missionärer i Kenya, både före och efter att han föddes. Han själv var dock så liten att han inte minns något av

Simon och hans familj bor i Korsholm

den tiden, men också senare har han fått besöka landet flera gånger, och missionsarbetet präglar familjen. Den kristna tron är också något som Simon har fått växa in i redan från början.

– Jag blev döpt den 19 maj 1996 och har varit kristen hela livet. Det har förstås funnits perioder av tvivel, men jag har aldrig inte varit kristen.

Från första början var den svenskspråkiga evangeliska rörelsen (SLEF) Simons andliga hemvist. Han fick växa upp med bland annat regelbundna möten i Luthersalen i Vasa och de högmässor som SLEF ordnade. Simon beskriver den evangeliska rörelsen som en trygg omgivning att växa upp i, med till exempel god undervisning om dopet och nattvarden. Han uppskattar också bibelundervisningen.

– Varje gång jag varit med på en bibelhelg eller något liknande så har det varit väldigt berikande. Det kommer mycket gott av att få rota sig i Bibeln. Under de senaste åren har Simon också haft tjänst inom SLEF. Han har varit distriktsteolog i Åboland och sedan koordinator för lägerområdet Klippan i Munsala. Dessutom har han varit en av ledarna för föreningens vildmarks- och äventyrsgrupp *Team Polstjärnan*. I dessa uppdrag har han också fått använda sig av sina praktiska gåvor, och fått utlopp för sitt intresse för friluftsliv.

FÖRSAMLING OCH HÖGMÄSSA KOMMER I FOCUS

Men hur kom det sig att Simon fann vägen till Missionsstiftet? Vad ledde honom till att bli pastor? Simon berättar om hur det var mycket som skedde i och med att han flyttade till Åbo för att studera teologi. Där kom han också i kontakt med Missionsstiftet:

– Var man har sin församling är något som har en stark influens. I Åbo

kom jag med i S:t Gabriels församling i Missionsstiftet. Det var som en utopi att få fira högmässa i den vackra Betelkyrkan, tillsammans med människor som delar tron. Och att ha en egen herde.

Simon beskriver hur viktigt det var att få vara med i S:t Gabriels församling under studietiden. Det var något nytt för honom att få delta i högmässa varje söndag. Genom församlingen kom Simon också att komma med på de internationella *Corpus Christi*-konferenserna som ordnas årligen på olika ställen i Europa. Simon uppskattar konferenserna:

– Det är en kombination av liturgi och god undervisning. Och så har jag ju också ett intresse för kyrkor i andra länder.

När Simon reflekterar vidare över vad som influerat hans teologiska tänkande konstaterar han att han aldrig har fäst sig specifikt vid någon enskild andlig förebild. Däremot finns det många skrifter som satt sin prägel på honom. Simon nämner specifikt Bo Giertz böcker *Stengrunden* och *Kyrkofromhet*:

– Något som tilltalar mig är hur kyrkolivet går ihop med det personliga, konstaterar Simon.

Vidare nämner Simon boken *Fire and the Staff* av Klemet Preus. Också i övrigt nämner Simon att flera konfessionella lutherska youtubers från Amerika har gjort intryck på honom. Han fascinerar av hur de lyckas med att ta fram något värdefullt i den lutherska kyrkans historia och sedan presentera det i fräsch form så att det talar in i vår tid.

ATT BLI PRÄST VAR INGEN SJÄLVKLARHET

Vad var det så som ledde Simon till prästämbetet? Simon berättar att det inte har varit någon självklarhet för

Simon Jern (i mitten) blev prästvigd i samband med sommarfesten i Loimaa i augusti.

honom att han en dag skulle bli präst. Även om han under studietiden fann intresset för konfessionell luthersk teologi och dessutom bland annat genom sina studier i exegetik fick många verktyg som rustar för prästämbetet, så såg det ändå inte ut som en framkomlig väg för honom.

– Jag kommer ihåg att jag tänkte att det vore fint att vara präst, men att min finska inte är tillräckligt bra. Kunde det finnas arbete för mig i Missionsstiftet?

I och med att Simon har levt hela sitt liv i en finlandssvensk kontext, och i och med att både studierna och församlingslivet i S:t Gabriels församling gick på svenska, var det finska kyrkolivet ganska främmande för Simon. Det blev dock mera bekant bland annat tack vare den utbildning som ordnas via Missionsstiftets pastoralinstitut (SUPI).

– SUPI-kurserna öppnade mina ögon för detta. Där öppnades också den finska delen av Missionsstiftet för mig.

Efter studietiden och åren som distriktsteolog flyttade Simon och hans familj tillbaka till Vasatrakten. Efter flytten till Vasa arbetade Simon med annat, men efter en tid började bitarna falla på plats för ett nytt kall. Liksom i Åbo fanns det också i Vasa två församlingar inom Missionsstiftet, en finsk och en svensk. Något år senare

– det vill säga våren 2026 – blev det aktuellt att kalla en ny pastor för dessa församlingar.

I VÄNTAN PÅ ”PRÄSTVARDAGEN”

När Simon ser tillbaka på prästvigningen beskriver han det som en stor upplevelse. Å ena sidan innebär prästvigningen att han personligen, vigd till ämbetet, inte behöver fundera på vad som är kallet för hans egen del. Å andra sidan handlar det om ännu större saker.

– Det stannar inte vid det här att prästvigningen en gång hände, utan det fortsätter därifrån. Det handlar inte om mig, utan om kyrkan och församlingen. Det är väldigt stort att få vara ett litet kugghjul i det här sammanhanget.

I det skedet då denna intervju gjordes var det ännu under en månad sedan Simon blev prästvigd i Loimaa. ”Prästvardagen” var därför något som han ännu inte fått vänja sig vid desto mera. Simons tjänstgöring började därefter i och med att han blev installerad som pastor för församlingarna söndagen den 30 augusti. Att få träda i tjänst var dock något som han såg fram emot.

– Jag ser fram emot att få lära känna församlingarna bättre, att få bygga ge-

menskapen, att få predika och förvalta sakramenten just här.

Att predika är i och för sig inget helt nytt för Simon. Det som däremot är nytt för honom är att han nu återkommande får förbereda predikningar och förkunna för samma församling. Det är något som han länge har väntat på att få göra. Nu får han också ta exegetens verktyg, som han fick genom studierna, i vardagligt bruk.

Att få tjäna just i Vasa är något som Simon också uppskattar, också av andra orsaker än den att han får tjäna i sina hemtrakter.

– Vasa är en viktig stad i Österbotten. Jag tänker att Missionsstiftet ännu är ganska okänt, i synnerhet bland svenskspråkiga. Mycket kunde göras på den här fronten. Man kunde också förstärka kontakten till bland annat Missionsprovinsens församling i Umeå och väckelserörelserna här i trakten.

Simon beskriver sig också som en visionär som har lätt för att få nya idéer. den söndagliga högmässan är den centrala punkten i församlingens liv. Men utöver det finns det mycket som kan göras för att stärka gemenskapen och för att tjäna Kristi kyrka också i vidare mening.

”MUISTAN AINA SIUNAAVAT KÄDET PÄÄNI PÄÄLLÄ”

UUSI PASTORI ILPO HARJUTSALO KERTOO MATKASTAAN KOHTI PAIMENVIRKAA

ILPO HARJUTSALO

JANNE KOSKELA

Ilpo Harjutsalo on pitkään linjan teologi, joka löysi uuden seurakuntayhteyden muutama vuosi sitten.

Asumme vaimoni Valman kanssa Espoon Lintuvaarassa. Meillä ei ole lapsia, mutta useita kummilapsia. Rakensimme oman kodin hieman yli kymmenen vuotta sitten ison tammen katveeseen. Asuinalueemme on vehreätä pientaloaluetta.

Olen syntynyt Ruotsin länsirannikolla Göteborgissa. 1980-luvun alussa perheemme asettui Pyhäjoelle Pohjois-Pohjanmaalle äitini kotiseudulle. Myöhemmin perheeni muutti isäni kotiseudulle Tornionjokilaaksoon.

LESTADIOLAISSUUS OSANA
HENGELLISTÄ MATKAANI

Rippikouluikäisestä lähtien osallistuin paikallisseurakunnan juurevaan toimintaan Pyhäjoella monin tavoin. Silloin heräsi ensi kerran hiljainen kutsumus hengelliseen työhön. Tutustuin

myös alueella vaikuttaneisiin lestadiolaisiin liikkeisiin Uuteen heräykseen ja Rauhan Sanaan.

90-luvulla, kun muutin opiskelemaan teologiaa Helsinkiin, kohdasin myös vanhoillislestadiolaisuuden. Parin vuoden ajan olin SRK:n toiminnassa mukana. Minut erotettiin seurakuntayhteydestä, koska en voinut hyväksyä vanhoillislestadiolaisuutta ainoana pelastuvien yhteisönä maailmassa. Vaimoni löysin myöhemmin esikoislestadiolaisuuden piiristä. Olemme olleet myöhemmin esikoislestadiolaisuuden jakautumisen jälkeen kirkollisen Esikoiset-ryhmittymän toiminnassa mukana. Voin kyllä todeta leikillisesti olevani nykyisen sanontatavan mukaisesti todellinen lestadiolaisuuden ”kokemusasian-tuntija”.

Vuosituhanen vaihteessa raamatullisella virkakannalla oleville alkoi ovi sulkeutua evankelis-luterilaisessa kansankirkossa. Siinä vaiheessa Jumala osoitti minulle uuden ammatillisen polun. Opiskelin kellosepäksi, ja olen toiminut siitä lähtien erilaisissa tehtävissä kello- ja jalometallialalla.

2,5 vuotta sitten aloimme vaimoni kanssa käymään Pyhän Tuomaan seurakunnan messussa Kauniaisissa. Koimme uuden seurakuntayhteyden sanan ja sakramentin osallisuudessa suurena siunauksena. Sain kutsun Lähetyshiippakunnan pastoraali-instituuttiin, ja olen osallistunut ns. Supikoulutukseen, joka valmentaa kirkon virkaan suuntautuvia miehiä.

ASTUIMME PYHÄLLE MAAPERÄLLE

Viime keväänä suoritin seurakuntaharjoittelun seurakunnassamme. Seurakun-

ta kutsui minut avustavaksi pastoriksi Eero Pihlavan rinnalle. Kesäjuhlassa Loimaalla minut vihittiin apostoliseen paimenvirkaan. Virkaan asettaminen oli 30 elokuuta Espoossa. Tulen palvelemaan pastorina voimavarojeni mukaan oman toimen ohessa Eeron työkaverina.

Juhlamessu oli vahva hengellinen kokemus. Astuimme Jonin ja Simonin kanssa arkoina Herran ja seurakunnan eteen. Näin uskallan sanoa kaikkien meidän puolesta. Oma kokemukseni oli se, että astuimme pyhälle maaperälle. Seurakunnan voimallinen veisu ympärillä huokui rukousta ja ylistystä.

Olin kevään aikana hyräillyt usein virttä Oi Pyhä Henki, Herramme, kun tuntui siltä, että omat voimavarat ovat vähäiset. Tämän virren saatamina aloitimme messun juhlateltassa. Virren sisältönä on Pyhän Hengen avuksi huutaminen. Siinä Pyhä Henki kuvataan armonantajana, lohduttajana ja runsaiden lahjojen antajana. Siinä pyydetään ymmärryksen lahjaa ja rakauden vuodattamista.

Siunaavat kädet vihkimyksessä pääni päällä olivat painavat ja tulen varmasti aina muistamaan ne. Koin vahvasti, että huomioni oli kiinnitetty Kutsujan armoon ja saimme kolme miestä olla seurakunnan valtaisan rukouksen kannateltavina. Sain kokea iloa ja rohkeuden lisääntymistä. Kaikkea sisimmässä koettua vaikea sanoittaa, mutta uskon, että Pyhä Henki on varustanut lahjallaan ja lähettänyt meidät palvelemaan seurakuntia. Jatkossakin haluan turvata seurakunnan rukouksiin. Muistakaa rukoilla paimenienne puolesta! He ovat eturintamassa, koska virka tuo meille kaikille Kristuksen sanassa ja sakramenteissa.

”MUTTA MINÄ JA MINUN PERHEENI PALVELEMME HERRAA”

UUSI PASTORI JON CEDERDAL KERTOO MATKASTAAN KOHTI PAIMENVIRKAA

JON CEDERDAL

JUHO PYLVÄNÄINEN

Olen Jon Cederdal, 41, ja perheeseeni kuuluvat vaimoni Marika sekä lapset Gabriel ja Mariel. Asumme Keravalla. Hengellinen taustani on vapaissa suunnissa: minut kastettiin lapsena luterilaiseksi, mutta yksinhuoltajaäitini löysi hengellisen kodin helluntaiherätyksestä, jossa kasvoinkin pitkäaikaisuuteen saakka.

Nuorena perheenä teimme vaimoni kanssa Venäjän- ja Viron-työtä, veimme ruoka- ja vaateapua, ja osallistuimme evankelioimistapahtumiin. Vierailimme kristillisissä kuntoutuskodeissa ja tapasimme päihteistä toipuvia sekä vankeja. Muistona noista matkoista on seinäkello, jonka eräät ex-vangit tekivät, ja johon on kaiverrettu Joosua 24:15: ”Mutta minä ja minun perheeni palvelemme Herraa.”

SAIRAUS VEI KRISTUKSEN
ARMON TURVIIN

Äitini oli vakuuttunut siitä jo varhain, että minusta tulisi pastori, mutta kuljin pitkään omia polkujani. Alle kolmekymppisenä vakava sairastuminen pysäytti minut. Jumala puhui minulle hädän ja pelon keskellä, ja koin syvästi, ettei minulla ollut muuta turvaa kuin Kristuksen armo. Sairauden kautta Jumala riisui omavoimaisuuteni, omat suunnitelmani ja johdatti minut kohti kutsumusta, jota en ollut aiemmin halunnut nähdä.

Sairauden kohdatessa jouduin myös pysähtymään ja arvioimaan uudelleen sitä hengellistä perintöä, jonka keskellä olin kasvanut. Monet vapaiden suuntien ystävät sekä hyvät ja kantavat asiat ovat yhä minulle tärkeitä, mutta samalla huomasin kaipaavani

sellaista opetusta ja hengellistä elämää, jossa Jumalan armo ja Kristuksen työ on kaiken perusta, ilman omia ansioita.

SAARNA TOI UUTEEN KOTIIN

Aloin tutkia luterilaista uskoa ja etsiä uutta hengellistä kotia. Vuonna 2018 löysin Lähetyshiippakunnan nettisivut, ja ensimmäinen kuuntelemani saarna – Markus Pöyryn ”Purkumies Jeesus” – puhutteli minua syvästi. Kuuntelin sen yhä uudelleen ja ymmärsin, että olin löytänyt jotain kauan kaivattua ja pysyvää. Aloimme käydä Helsingin Markuksen seurakunnassa, jossa meidät otettiin lämpimästi vastaan. Pastori Samuli Siikavirran kärsivällinen opastus seurakuntapolulla oli korvaamatonta.

Aloitin teologian opinnot Helsingin yliopistossa ja suoritin LHPK:n pastoraali-instituutin kurssin. Maisterin tutkinto venyi kahdeksan vuoden mittaiseksi, sillä tein sen työn ohessa toimiessani psykiatrisena sairaanhoitajana oikeuspsykiatriassa. Työ on opettanut omalta osaltaan näkemään ihmisen haavoittuvuuden ja armon tarpeen, mutta myös tämän maailman pahuuden konkreettisesti.

ILO JA KIITOLLISUUS
PAPPISVIHKIMYKSESTÄ

Kesää ja pappisvihkimystä kohti kulkiessani koin syvää kunnioitusta ja arkuutta Jumalan edessä. Rukoilin, että Jumalan tahto tapahtuisi, ja että Hän estäisi vihkimyksen, jos se ei olisi Hänen tahtonsa mukaista. Kesäjuhlien vihkimys oli jännittävä, mutta samalla Jumala antoi myös ihmeellisen sisäisen

rauhan. Vihkimyksen aikana tunsin suurta iloa ja kiitollisuutta – oli vaikea pidätellä kyyneleitä.

Kiitän Herraa siitä, että saan tänä päivänä julistaa Jumalan väärentämätöntä sanaa pelastukseksi ja rohkaisuksi. Jumala on kulkenut vierelläni myös pimeissä laaksoissa ja ollut aina uskollinen, vaikka omat ansiot ovat kevyiksi punnittu. Olen kiitollinen siitä, että Hän on johdattanut perheeni Lähetyshiippakuntaan ja Markuksen seurakuntaan, jossa saan palvella OTO-pappina syyskaudella.

Pappisvihkimyksessä Jon tunsikin suurta iloa ja kiitollisuutta.

**”Niin menkäämme siis hänen tykönsä ‘leirin ulkopuolelle’,
kantaen hänen pilkkaansa; sillä ei meillä ole täällä
pysyväistä kaupunkia, vaan tulevaista me etsimme.”**

(Hepr. 13:13–14)

Kalvaako sisälläsi toisinaan kipeän tuttu tunne – ulkopuolisuus? Ehkä tunnistat sen, joka on monelle kristitylle arjen elämän todellisuutta. Se on kokemus siitä, ettei enää kuulu entiseen pöytään tai joukkoon.

Tuntuuko, että Kristuksen seuraaminen ja tunnustaminen ”maksaa” jotakin? Enää en kuulu entiseen pöytään tai kerhoon. En tule kutsutuksi niihin huoneisiin, joissa arjen ”suuret” linjat vedetään.

Juuri tässä kohdassa meitä uhkaa lankeamisen vaara. Ulkopuolisuudesta voikin tulla uusi laki. Sorrumme ajattelemaan, että olemme jotenkin hengellisesti rohkeampia tai uskovampia tai totuudenmukaisempia kuin muut. Kenties röyhistämme rintaamme kuvitellen, että ME löysimme Jumalan sieltä, minne muut eivät uskaltaneet tulla.

Mutta Raamatun sana pysäyttää meidät sanoen – et sinä löytänyt Jumalaa. Hän löysi sinut! Samalla se todistaa, kuinka Jeesus kärsi portin ulkopuolella. Hänet hylättiin kaupungin ja uskonnollisen yhteisön ulkopuolelle, jotta voisi kantaa meidän häpeämme – ulkopuolisuutemme. Jeesus ei jäänyt turvalliseen ja pyhään paikkaan odottamaan, että löytäisimme tien Hänen luokseen. Hän tuli sinne, missä on pimeys, synty ja hylkääminen.

Kun Heprealaiskirje kehottaa meitä menemään Kristuksen luo ”leirin ulkopuolelle”, se ei ole kutsu rakentaa itsellemme marttyyrin kruunua. Se on kutsu pysyä siellä, missä Kristus jo on. Kun maailma tai joskus myös uskonnollinen yhteisö kääntää selkensä, se ei ole merkki siitä, että Kristus olisi hylännyt meidät. Ei, koska juuri siellä myös Herramme itse seisoo ja etsii ihmisiä.

Siksi ulkopuolisuus tuntuu sietämättömältä vain silloin, kun yritämme rakentaa kotimme ja turvamme tähän maailmaan. Mutta, jos ja kun turvasi on taivaallisessa kaupungissa, joka on tulossa sinua kohti, silloin ulkopuolisuus onkin vain matkantekoa kotiin.

Kristus löysi meidät pimeydestä. Löydettyään meidät Hän ei jätä meitä yksin matkalle vaan kantaa ja johdattaa sekä valaiseen askeliamme. Hyvä Paimen pitää omistaan kiinni silloin ja varsinkin silloin, kun tie vie portin ulkopuolelle. Sillä emme me menneet ulos löytääksemme Kristuksen vaan Hän löysi meidät leirin ulkopuolelta. Kristus leirin ulkopuolelle sinun ja minun synnin tähden, jotta me saisimme kerran astua sisälle pysyvään Kaupunkiin ja ikuisen Kotiin. Aamen.

Sami Salo

SUOMEN LUTHER-SÄÄTIÖN TIEDOTUSLEHTI

Päätoimittaja: Joel Kerosuo
Toimitussihteeri: Pauliina Pylvänäinen
Tilaukset: 050 5225 855
kanslia@lhpk.fi
Taitto: Elina Väättäinen

Kannen kuva: Esko Murto
Paino: Suomen uusiokuori Oy, Somero
ISSN 1457-9901
Nordea IBAN: FI59 1023 3000 2354 52
Rahankeräyslupa RA/2020/166

